

FDUV

Gula Pressen

Förbundet De Utvecklingsstördas Vål r.f.

*Välkomna på FDUV:s kongress och studiedagar
”Alla ska med – så enkelt är det”*

Gula Pressen

FDUV:s och DUV-rörelsens medlemsblad

Utgivare

FDUV
Förbundet De
Utvecklingsstördas Vål r.f.
Vilhelmsbergsgatan 11 C
00500 Helsingfors
tfn (09) 43 42 36 0
fax (09) 40 77 48

Redaktionssekreterare

Anne Wetterhoff
Vilhelmsbergsgatan 11 C
00500 Helsingfors
anne.wetterhoff(a)fduv.fi

Ombrytning & layout

Anne Wetterhoff

Adressförändringar

FDUV
Vilhelmsbergsgatan 11 C
00500 Helsingfors
tfn (09) 43 42 36 0

Tryckeri

Formato Print
Borgå 2008

Upplaga

2 600

Bilder

Joana Holmlund
Sofia Herrgård
Anne Wetterhoff
Maria Österlund
FDUV:s arkiv

Pärbild:

La Bandets Marina Othman spelar piano medan orkesterns ledare Fredrik Kullberg ackompanjerar.
Foto:Sofia Herrgård

Innehåll

Medinflytande	3
ARBETE – genom samarbete	4
Fortbildning inom Lärum/SPERES	4
FDUV:s kongress och studiedagar	5
Anmälningsblankett	7
Öppet hus på FDUV	13
Det händer mycket kring läsning och läsombud	14
Aktuellt, ansökan om stipendium och bidrag	16

Nyanställda under år 2008:

Sofia Herrgård, projektkoordinator i Österbotten för projektet
ARBETE – genom samarbete, Vasakansliet
Sofia Jernström, Steg för Stegs handledare, Helsingforskansliet
Tina Romberg, kanslichef, Helsingforskansliet
Elina Sagne, kursplanerare (vikarierar Marita), Helsingforskansliet
Anne Wetterhoff, informatör, Helsingforskansliet
Åsa Öhrman, kanslist, Helsingforskansliet

I nya uppgifter:

Marita Mäenpää, projektledare för projektet ARBETE –
genom samarbete, Helsingforskansliet
Rufus Vahananen, projektkoordinator, Helsingforskansliet

Maarit Aalto, tjänsteledig i 2 år fr.o.m. 1.8.2008

Tina Romberg,
ny kanslichef på
FDUV:s kansli i
Helsingfors.

Åsa Öhrman,
ny kanslist på
FDUV:s kansli i
Helsingfors.

Medinflytande?

Om tidningen du läser är nytkommen så lever vi första veckan i juni nu. Det låter inte helt fel. Förutom att det nu är för sent att lämna in motioner till förbundskongressen.

En motion är ett förslag av en föreningsmedlem eller en medlemsförening till förbundskongressen.

Förbundskongressen är förbundets högsta beslutande organ och samlas vart tredje år för att göra stora beslut.

En motion måste behandlas på kongressen, förutsatt att den inlämnats inom utsatt tid. Inom utsatt tid betyder i vårt fall utgången av maj månad (förra veckan). Det känns lite tidigt, men så säger stadgarna. En ändring av stadgarna beslutar

förbundskongressen om, förutsatt att det kommit in en motion kring ärendet, i tid ...

Förbundskongressen ordnas i Vasa, sista veckoslutet i oktober. Det är lätt att minnas för samtidigt ordnas kommunalval. Kommunalvalet är det viktigaste nationella valet för varje kommuninvånare. Det är i allmänhet din egen kommun som avgör vilken service den erbjuder dig, oberoende regeringsprogram. Förutom kommunens fullmäktige och styrelse, fördelas också platserna i de olika nämnderna utgående från resultatet i kommunalvalet.

Särskilt den egna kommunens socialnämnd och Kärkulla samkommuns fullmäktige intresserar oss. Förutom ny omsorgsdirektör, som tillkännages nu i juni, kan Kärkulla således se fram emot nya fullmäktige och ny styrelse, inklusive ordförande, vilka utses efter kommunalvalet.

FDUV:s förbundskongress är således i gott sällskap. Vi ska ju också behandla intressanta ärenden. Pehr Löw som fört ordet under tre perioder, nio år tror jag, ställer inte upp för omval. Nu är det hög tid att vaska fram nya kandidater, minst en behövs.

Ett eventuellt byte av FDUV:s namn behandlas också vid förbundskongressen. En tävling har utlysts för att hitta ett fungerande och bra sådant. Självt understöder jag ett byte av namn, men det gäller i så fall att hitta ett ur flera synvinklar fungerande namn. Så bra att förbundskongressen väljer att genomföra namnbytet.

Vi här i Helsingforskansliet har ytterligare justerat pallarna. På nya pallar under vårterminens gång har vi fått, i kronologisk ordning, en informatör som heter Anne Wetterhoff, en kanslist som heter Åsa Öhrman, en kanslichef som heter Tina Romberg och under tiden mellan att jag skriver och du läser, en kursplanerare som heter Elina Sagne och Steg för Stegs handledare Sofia Jernström. Projektledare Maarit Aalto blir tjänstledig för två år från 1.7. Mailen Murmann blev tidigare deltidspensionerad och lämnar således Steg för Steg. Marita Mäenpää lämnar kurserna och övertar projektet Arbete genom samarbete.

Självt bär jag numera den eminenta titeln projektkoordinator. I och med projekten kommer jag under året att vara i kontakt med DUV-föreningar. Jag vill bl.a. öka kontakten mellan organisationer, institutioner, individer och kommuner. Skapa dialog och umgänge mellan människor. För på riktigt är vi alla bara människor, såväl förtroendevalda som tjänstekvinnorna och -männen, liksom du och jag.

Sol och saltstänk,

P.S. Gula Pressen utkommer i år fyra gånger. Det är dubbelt bättre än i fjol. Men det vill inte alltid räcka det heller. Har du tillgång till internet så rekommenderar jag FDUV:s hemsida mellan varven. Den har blivit riktigt informativ och blir bara bättre. Småningom hoppas vi också kunna erbjuda alla föreningar en egen hemsida.

Jag vill arbeta i kök, säger Viktor.
Jag vill arbeta som reporter på Yle, säger Eddie.

ARBETE – genom samarbete

FDUV har startat projektet ARBETE - genom samarbete som finansieras av Gemensamt Ansvar insamlingen 2008. Projektet har fokus på arbets-situationen för personer med utvecklingsstörning. De viktigaste målen för projektet är att sammanföra olika aktörer, utöka kunskapen på området och skapa arbetsmöjligheter för personer med utvecklingsstörning.

Inom projektet har vi bildat åtta forum. Medlemmarna i forumen representeras av arbetsgivare, arbetsgivarföreningar, Arbetskraftsbyråer, personer med utvecklingsstörning, Kärkulla samkommun, kommuner, församlingar och yrkesträningsskolan. Syftet med forumen är att genom projektet kunna påverka situationen lokalt men även koppla till ett större sammanhang - nämligen det finlandssvenska nätverket för främjande av arbetssituationen för personer med utvecklingsstörning.

Under våren har projektet kommit bra igång och de lokala behoven inom forumen har fått sätta sin egen prägel på projektet. Kartläggningar har gjorts bland arbetsgivare, möten har hållits med arbetsgivare, seminarier har planerats för personer med utvecklingsstörning och handledare på arbetsplatserna, information har spridits via bl.a. dagspressen och radio.

Under projektets gång kommer vi att informera om projektet via Gula Pressen och via FDUV:s hemsida. Vill ni veta mera om projektet ta kontakt med oss.

Kontaktpersoner:

Sofia Herrgård	Marita Mäenpää
Österbotten och Åboland	Nyland och Åland
sofia.herrgard(a)fduv.fi	marita.maenpaa(a)fduv.fi
(06) 319 56 55	(09) 43 42 36 18
040 543 45 56	040 523 18 46

Insamlingen **Gemensamt Ansvar 2008 med temat "Jag vill ha ett arbete"** inleddes den 3 februari och pågick fram till den första maj. De inhemska projekten genomförs i år av FDUV, Kehitysvammaliitto, Kehitysvammaisten tukiliitto och Nuorten Ystävät.

Fortbildning inom Lärum/SPERES

Under våren har Lärum/SPERES, pedagogisk utveckling ordnat träffar/nätverksfortbildningar med olika aktuella teman. Initiativet kommer till stor del direkt från fältet.

Inklusion – en utmaning?

Initiativet till inklusionsträffarna kom från fältet från östra och västra Nyland och därför beslöt arrangörerna, Lärum/SPERES i samarbete med Utbildningsstyrelsen att ordna dessa träffar i Borgå och Karis.

Inkludering i Svenskfinland behandlades både ur lärar- och föräldraperspektiv. Också inklusion i förhållande till lagstiftning och läroplansgrunder togs upp. Speciellt omtyckta och matnyttiga var de praktiskt inriktade föreläsningarna.

Deltagarna var aktiva och stämningen överlag positiv. I Borgå deltog 41 och i Karis 46 personer. Hoppas att ett frö har satts under dessa tillfällen och att vi tagit ett steg närmare mot en inkluderande skola.

Psykisk ohälsa hos barn och unga

I Österbotten sattes tyngdpunkten under vårterminen på psykisk ohälsa hos barn och unga, ett synnerligen aktuellt tema. Eftermiddagarna, som ordnades i Edsevö, Bennäs, Närpes och två gånger i Vasa, hade 154 deltagare.

Christina Björklund, psykolog och psykoterapeut på Barn- och ungdomsmottagningen vid Mentalvårdscentralen i Jakobstad talade bl.a. om sårbarhet, risk- och stödfaktorer, symtom på olika former av psykisk ohälsa, förebyggande åtgärder samt dagvårdens och skolans roll i samarbete med barnpsykiatri. Föreläsning hade en positiv ton fastän ämnet som sådant ju rör ett svårt ämne för oss alla.

Beroende på att deltagarna i sina frågor lyfte fram olika teman och olika "problem" blev de fem föreläsningarna ganska olika.

Christina avslutade föreläsningarna med att låna en Afrika-missionärs tankar och ord. "Det är viktigt att bevara hoppet och tron. Det gör skillnad att hjälpa någon enda. Se det då inte som en droppe i det stora havet utan som en stjärna på himlen".

Tema språkstörning

Den 1 april ordnades dagar kring temat språkstörning både i Helsingfors och i Karleby. I Österbotten var dagen ett samarbete mellan Lärum/SPERES och Stroke- och dysfasiförbundet. Deltagarantalet var 54 personer i Helsingfors och 52 i Karleby.

Vid bägge föreläsningarna talades bl.a. om de sociala svårigheter som ofta uppstår som en följd av språkliga svårigheter.

När barn far illa

Den 22 april föreläste barnläkare Annlis Söderholm i Helsingfors om temat När barn far illa. Till denna uppskattade eftermiddag kring ett svårt tema kom det 38 åhörare.

Höstens teman

Under hösten 2008 kommer Lärum/SPERES att satsa på fortbildning/eftermiddagsträffar kring temat barn och unga med koncentrationssvårigheter. I oktober ordnar SPERES två föreläsningar, en i Helsingfors och en i Vasa, om barn och unga med koncentrationssvårigheter med Björn Kadesjö från Sverige.

Välkommen till

FDUV:s kongress och studiedagar

"Alla ska med – så enkelt är det"

25–26.10.2008

på Badhotell Rantasipi Tropiclandia, Vasa

PROGRAM

Lördagen den 25 oktober 2008

8.30-9.15 ANMÄLNING OCH KAFFE

9.15-10.00 Musik: Gabriellas sång, *Maria Neumann*
Välkomsthälsningar, *Pehr Löv och Lars-Erik Björklund*
Hälsning från staden, *Ann-Maj Björkell Holm, rektor vid Vasa Arbis*

10.00-10.30 Kongressförhandlingarna inleds

10.30-11.00 Inför ett nytt samhällsmönster - framtidsvisioner med hjälp av FDUV:s backspegel
Mikael Lindholm

11.00-11.30 Mikael Lindholm avtackas

11.30-13.00 LUNCH

13.00-14.30 Parallella program: välj ett av dessa

Att vara delaktig i sitt eget liv
Greta Häggblom-Kronlöf,
ergoterapeut, specialforskare
Rantasipi-salen

DUV i Vasanejden ordnar
kreativa workshops för
barn och vuxna
rum 215, 219, utanför 102

Steg för Steg
diskuterar arbete
Sofia Herrgård
rum 102

Studiebesök
till FDUV-kansliet
(busstransport)

14.30-15.00 KAFFE

15.00-16.30 Parallella program: välj ett av dessa

Att vara delaktig i sitt eget liv
Greta Häggblom-Kronlöf,
ergoterapeut, specialforskare
Rantasipi-salen

DUV i Vasanejden ordnar
kreativa workshops för
barn och vuxna
rum 215, 219, utanför 102

Steg för Steg
diskuterar arbete
Sofia Herrgård
rum 102

Studiebesök
till FDUV-kansliet
(busstransport)

16.30-18.30 Kongressförhandlingar i Rantasipisalen
alternativt simning, vila eller ledd promenad

19.30- SUPÈ
LaBandets och Drama DUVornas gemensamma show kring temat "Kärlek"
Dans till duon Kulle & Ville

Söndagen den 26 oktober 2008

9.00-9.30 KAFFE

9.30-13.00 Parallella program: välj ett av dessa

Föreläsningar i Rantasipisalen
9.30-10.30 Så här ser vi på FN-konventionen i Sverige
Lars Grönwall, jurist, utredare på Socialdepartementet
10.45-11.45 Personlig assistans
Carola Lithén, PeM, lärare
12.00-13.00 Självständigt boende - självständigt liv
Jyrki Pinomaa, far till två multihandikappade ungdomar

Steg för Stegs
årsmöte
rum 102

Simning
badet på
Tropiclandia

13.00 LUNCH OCH AVFÄRD

Uppgifter om deltagarna		Markera med ett kryss			
Efternamn	Förnamn	Person med utvecklingsstörning	Handledare	Förälder/vuxen anhörig	Å tjänstens vägnar
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐
		☐	☐	☐	☐

Styrelsemedlem Kongressombud Steg för Steg-medlem

Gatuadress: _____ Postnummer: _____

Faktureringsadress om annan än ovan: _____ Telefonnummer: _____

_____ E-post: _____

Måltider och övernattnig

Paket 1 Måltidspaket för lördag (ingen övernattnig) Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag. OBS! I paketet ingår inte supén.	___ vuxen (32€)
	___ barn 7-14 år (17,50€)
	___ barn 4-6 år (11 €)
Paket 2 Måltidspaket för lördag-söndag (ingen övernattnig) Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag, morgonkaffe och lunch på söndag. OBS! I paketet ingår inte supén.	___ vuxen (50€)
	___ barn 7-14 år (29€)
	___ barn 4-6 år (16€)
Paket 3 Måltidspaket för söndag (ingen övernattnig) Morgonkaffe och lunch på söndag.	___ vuxen (18€)
	___ barn 7-14 år (11,50€)
	___ barn 4-6 år (5€)
Paket 4 Övernattnig + måltidspaket lördag-söndag Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag, övernattnig med frukost, lunch på söndag. Fritt inträde till badet på Tropiclandia. OBS! I paketet ingår inte supén.	___ enkelrum (132€/pers)
	___ dubbelrum (105€/pers)
	___ extrabädd för barn 4-14 år (22€)

Programval (välj från programmet)			
Barn i åldern	Lördag 13.00–14.30 deltar jag i:	Lördag 15.00–16.30 deltar jag i:	Söndag 9.30–13.00 deltar jag i:

Jag behöver barnpassning på söndag

Postadress: _____

DUV-förening: _____

Anmälningavgift 25 euro (betalas ej av personer med utvecklingsstörning eller barn under 18 år)

Önskemål om rumskamrat:

_____

Jag behöver handikapprum

Extranatt fredag-lördag: _____ enkelrum (82€/pers)
 _____ dubbelrum (55€/pers)
 _____ extrabädd för barn 4–14 år (22€)

Supé på lördag kväll

Köttmeny

_____ vuxen (30€)

_____ barn under 15 år (15€)

Fiskmeny

_____ vuxen (30€)

_____ barn under 15 år (15€)

Specialdiet: _____

_____

Valbara program

**Lördag
kl. 13.00–14.30**

Föreläsning
Konst
Drama
Musik
Diskussion
Studiebesök

**Lördag
kl. 15.00–16.30**

Föreläsning
Konst
Drama
Musik
Diskussion
Studiebesök

Söndag kl. 9.30–13.00

Föreläsningar
Steg för Stegs årsmöte
Simning

Supémeny

Fetaostsallad

*Stekt röding, skogssvampsås
och dillpotatis*

eller

*Grillad gris innerfilé,
bearnaisesås och pariserpotatis*

Vitchokladmousse

För mera information kontakta FDUV:s kansli i Vasa tfn (06) 319 56 52 eller (06) 319 56 51 e-post kongress(a)fduv.fi

För återbud som ges efter 26.9.2008 faktureras anmälningavgiften på 25 euro. Mot läkarintyg faktureras ingen avgift.

Lördagens valbara program

Föreläsning: Att vara delaktig i sitt eget liv
Rantasipisalen

Alla har rätt till att vara delaktig i livet, oberoende av vilka resurser eller begränsningar vi har som enskild person, säger föreläsaren Greta Häggblom-Kronlöf. Delaktighet i livet, som består till stor del av vardagens sysslor och göromål, är inte alls så självklart för alla. Under föreläsningen kommer vi att diskutera olika aspekter från vardagen som påverkar människans delaktighet som t.ex. vanor och rutiner, kompetens, utmaningar, kreativitet i vardagen och meningsfulla sysslor. De livssammanhang vi lever i och de motiv vi har för vad vi gör, är avgörande faktorer för att kunna uppnå en känsla av delaktighet.

Kreativa workshops
rum 215, 219, utanför 102

DUV i Vasanejden ordnar drama-, musik- och konstworkshops.

Drama: Vi gör korta dramatiseringar och tränar på att visa känslor med hela kroppen.

Musik: Vi sjunger och spelar tillsammans.

Konst: Vi skapar en personlig tröja eller väska med färger och tryck.

Diskussion för Steg för Stegs medlemmar
och övriga intresserade rum 102

En representant för Steg för Steg diskuterar tillsammans med Sofia Herrgård kring temat *Arbete - mina rättigheter och skyldigheter som arbetstagare*. Sofia arbetar som koordinator för FDUV:s projekt Arbete genom samarbete. Under diskussionen jämförs de nordiska länderna.

Studiebesök till FDUV:s Vasakansli
(busstransport)

Kom till Sensoteket och prova de sinnesstimulerande rummen, ta ett dopp i bollhavet, ligg och koppla av i vattensängen eller lövgungan samtidigt som du tittar på fina ljuseffekter i taket och lyssnar på skön musik. Du som är riktigt modig, kom och spöka i spökrummet.

Vill ni ha nya idéer till er DUV-förening? Vi ger tips om informationsspridning, fritidsverksamhet m.m. Kom och diskutera med oss, vi kan utbyta idéer med varandra!

På Lärum har vi ställt ut många intressanta LL-böcker. Allt från romantik, spännande deckare till specialområden/facklitteratur. För anhöriga finns en hörna med litteratur om utvecklingsstörning och föräldraskap/syskon.

Bildfabriken, som är en serie program för layout/bildhantering på datorn, presenteras. Programmen är mycket enkla att använda. Man behöver inte kunna läsa.

Trippel-kommunikation, som är ett dataprogram för att göra sociala berättelser, serier, presentationer, dagböcker mm. presenteras. Programmet har över 450 specialritade bilder som du lätt kan kombinera med egna texter, prat- och tankebobblor.

Söndagens valbara program

Föreläsningar
Rantasipisalen

Så här ser vi på FN-konventionen i Sverige
Lars Grönwall föreläser.

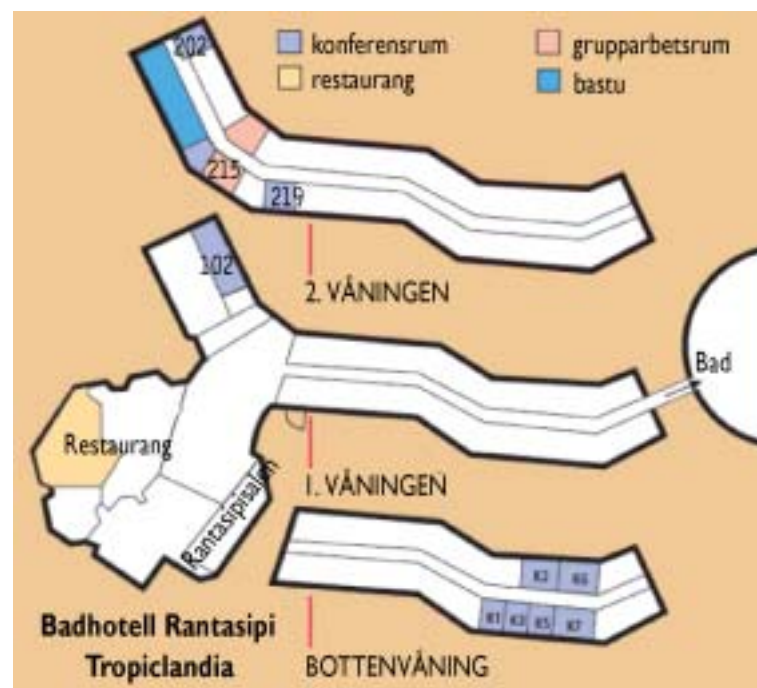
Personlig assistans
Carola Lithén föreläser.

Självständigt boende - självständigt liv
Jyrki Pinomaa föreläser.

Steg för Stegs årsmöte
rum 102

Steg för Steg r.f.:s medlemmar samlas till årsmöte.

Simning
badet på Tropiclandia

Föreläsare

Greta Häggblom-Kronlöf

är PhD ergoterapeut och specialforskare vid hälsovetenskapliga institutionen vid Jyväskylä universitet. Hon tar hjälp av en "teoretisk lins" för att se och förstå vardagen från ett annat perspektiv än våra privata erfarenheter.

Lars Grönwall

är jurist och har omväxlande arbetat som domstolschef både i specialdomstol och i tingsrätt och som departementsråd och rättschef med sociala frågor på Sveriges Socialdepartement.

Numera är han pensionär och arbetar som utredare på departementet. Han har utrett hur konventionen och det fakultativa protokollet ställer sig till svensk lagstiftning och svenska förhållanden. Han har då haft stöd av en referensgrupp från den svenska handikapprörelsen.

Carola Lithén

är fullmäktige- och kommunstyrelseledamot och har även samkommunala förtroendeuppdrag. Handikappfrågor och handikappolitik är ett känt och viktigt område. Till följd av en svår muskelsjukdom är Carola rullstolsburen sedan 6 års ålder. I snart 10 år har Carola arbetat som lärare och undervisar bl.a. i pedagogik, psykologi och socialpolitik.

Jyrki Pinomaa

har i över tjugo års tid aktivt varit engagerad i utvecklingen av handikappades service i Finland genom att föreläsa, skriva och delta i olika utvecklingsprojekt. Han är medlem i den riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården (ETENE) sedan 2003 och i kvalitetsutskottet av handikappbranchens aktörers och byggares delegation som grundades i februari i år.

Familjen Pinomaa har varit med och grundat Stjärnhemförening rf, vars syfte är att främja jämlikhet och full delaktighet i samhällslivet för finlandssvenska och tvåspråkiga ungdomar med utvecklingsstörning. Föreningen har ett byggprojekt i samarbete med Aspa stiftelsen som bygger hem för tolv ungdomar från huvudstadsregionen.

Priser

Anmälningavgift 25 euro (betalas ej av personer med utvecklingsstörning eller barn under 18 år)

Måltider och övernattnig	
Paket 1 Måltidspaket för lördag Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag.	vuxen 32€ barn 7–14 år 17,50€ barn 4–6 år 11€
Paket 2 Måltidspaket för lördag–söndag Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag, morgonkaffe och lunch på söndag.	vuxen 50€ barn 7–14 år 29€ barn 4–6 år 16€
Paket 3 Måltidspaket för söndag Morgonkaffe och lunch på söndag.	vuxen 18€ barn 7–14 år 11,50€ barn 4–6 år 5€
Paket 4 Övernattning + måltidspaket lördag–söndag Morgonkaffe, lunch och eftermiddagskaffe på lördag, övernattnig med frukost, lunch på söndag. Fritt inträde till badet på Tropiclandia.	enkelrum 132€/pers dubbelrum 105€/pers extrabädd för barn 4–14 år 22€
Extranatt fredag–lördag	enkelrum 82€/pers dubbelrum 55€/pers extrabädd för barn 4–14 år 22€
Supè på lördag kväll	vuxen 30€ barn under 15 år 15€
Inträde till badet på Tropiclandia (fritt inträde för hotellgäster)	5–16 år 8€ 17 år och äldre 10€

Badhotell Rantasipi Tropiclandia
Kärleksstigen 3
65170 Vasa
Tfn (06) 283 80 00

För mera information kontakta FDUV:s kansli i Vasa tfn (06) 319 56 52 eller (06) 319 56 51 e-post kongress(a)fduv.fi

Anmäl dig senast 26.9.2008 med anmälningblanketten eller på FDUV:s webbplats www.fduv.fi/kongressen

För återbud som ges efter 26.9.2008 faktureras deltagaravgiften på 25 euro. Mot läkarintyg faktureras ingen avgift.

Anmälningblanketten postas till FDUV i Vasa Handelsplanaden 20 A 65100 Vasa eller faxas till (06) 319 56 58

Öppet Hus på FDUV

Onsdagen den 5 mars 2008 kl. 14–17 höll FDUV Öppet Hus i sina nya lokaliteter på Vilhelmsbergsgatan 11 C i Helsingfors. Evenemanget samlade över 100 gäster från olika organisationer, institutioner och föreningar, samarbetspartner och medarbetare.

I köket fanns kaffekokaren ... och dagens färg var röd ... soffan inväntar gästerna och bordet är dukat.

Och så börjar gästerna komma ... med blommor av alla de slag ... och presenter och lyckönskningar.

Det smakas på läckerheter ... och minglas i korridorerna. Soffan är välfylld i tre timmars tid.

Det händer mycket kring läsning och läsombud

På Runebergsdagen den 5 februari avslutade FDUV:s LL-Center sitt läsombudsprojekt med seminariet *Läsning inom omsorgen* i Helsingfors. Publiken fick höra om läsombudsverksamheten i Sverige – där det nu finns nästan 5 000 utbildade läsombud – och om erfarenheter av läsning med personer med utvecklingsstörning i Satakunta. Och naturligtvis presenterade vi vårt eget läsombudsprojekt där tre Kårkulla-anställda har fått läsombudsutbildning. Projektet har trots små resurser resulterat i att man på många av Kårkullas enheter nu har infört mera läsning och fått mera kunskap om lättläst material.

Begreppet läsombud kommer från Sverige, där man började med den här verksamheten för ungefär 15 år sedan. Det var FUB (Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna) och Centrum för lättläst som startade verksamheten i Sverige.

FUB ansåg att läsning är en demokratisk rättighet som också bör gälla alla som inte själva kan läsa eller som är svaga läsare. Personer med utvecklingsstörning ska kunna ta del av till exempel samhällsinformation, skönlitteratur och viktiga beslut som gäller dem själva, ansåg man på FUB. Man visste att det lästes på en del enheter, men att det berodde helt på om det råkade finnas en eldsjäl med intresse för läsning bland de anställda. Långt ifrån alla personer med utvecklingsstörning fick ta del av läsning på sitt boende eller sin dagliga verksamhet.

Centrum för lättläst hade å sin sida märkt att det lättlästa material de producerar inte riktigt hittade fram till en av de största målgrupperna, personer med utvecklingsstörning.

FUB och CfLL beslöt därför att börja utbilda anställda inom omsorgen till läsombud som skulle ansvara för att läsning införs och görs till en del av vardagen på alla enheter. Man började ordna studiecirkel i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och som stöd för läsombuden grundades läsombudsarbetsgrupper både i länen och i kommunerna.

Ett läsombud är en person som

- ♦ läser för och med personer som har svårt att läsa själva
- ♦ tipsar också om lättläst material, hjälper till med biblioteksbesök och inspirerar sina kolleger till läsning
- ♦ kan leda en läsgrupp eller läsa individuellt med den som behöver hjälp
- ♦ kan läsa allt från skönlitteratur till samhällsinformation, kokböcker och busstidtabeller

Biblioteken fick också en central roll i verksamheten.

Projektet har lett till att läsning idag finns inskrivet i verksamhetsplanen för de flesta boenden och dagliga verksamheter i Sverige. Läsningen har blivit en rättighet för personer med utvecklingsstörning, i stället för något som man sysslar med bara om det blir tid över eller om någon i personalen råkar ha ett intresse för läsning. Nu sprids läsombudsverksamheten i Sverige också till äldreomsorgen. I synnerhet många boenden där man vårdar dementa har infört läsombud och lättläst.

Läsombudsverksamheten har i många kommuner blivit en del av den kvalitetshöjning man strävar efter i den svenska äldreomsorgen.

FDUV:s och Kårkullas läsombudsprojekt

På FDUV:s LL-Center har vi i flera år följt med läsombudsverksamheten i Sverige.

År 2006 fick vi ett bidrag av Svenska kulturfonden som gav oss möjligheten att prova på verksam-

heten i liten skala i Svenskfinland. Det blev ett tvåårigt projekt där vi samarbetade med Kårkulla.

Tre Kårkulla-anställda, Christina Grönholm från Åboland, Christina Grönroos från Nyland och Maria Pitkäkangas från Österbotten fick läsombudsutbildning och ansvarade sedan för att ordna informationsträffar för sina kolleger i var sin region.

Projektet startade med en kartläggning av hur man läste på Kårkullas enheter före projektet. Resultatet liknade situationen i Sverige innan man började med läsombud: På vissa enheter läste man aktivt, på somliga ibland men på många nästan inte alls och kunskapen om vad det finns för lättläst material var ganska dålig.

I januari 2007 åkte läsombuden, projektkoordinatorn och två extra deltagare från DUV-föreningar i Österbotten till Centrum för lättläst i Stockholm på en tvådagars utbildning i hur man läser med personer med utvecklingsstörning och hur man inspirerar andra att läsa.

Vi gjorde också ett studiebesök till förorten Kista där vi besökte ett dag-

Svenskfinlands första läsombud! Maria Pitkäkangas, Christina Grönholm och Christina Grönroos fick blommor för sina fina insatser i Läsombudsprojektet.

center med mycket läsverksamhet och biblioteket som samarbetar aktivt med alla ortens läsombud. Biblioteket hade en fin LL-hörna och två av bibliotekarierna har gått läsombudsutbildningen och är experter på LL-böcker.

Efter det fick läsombuden utbildning om lättläst språk på LL-Center hemma i Finland. Våren och hösten 2007 ordnade de tre sedan informations- och inspirationsträffar i sina egna regioner. På träffarna berättade de för andra Kärkulla-anslagna om läsning, läsombud och lättläst.

Projektet bekostade var sitt bokpaket med drygt 40 LL-böcker per region, så att de som kom till träffarna skulle få bekanta sig med utbudet. Träffarna var välbesökta och respon- sen var positiv. Flera enheter har efter träffarna startat läsgrupper och börjat läsa LL-böcker, LL-Bladet och LL-broschyrer.

Läsombuden samarbetade också med flera bibliotek som har blivit intresserade av att satsa mera på sina

LL-hyllor. Både på Kärkulla vårdhem i Pargas och på Kärkullas dagcenter i Helsingfors har man dessutom startat egna små bibliotek där bokpakets- böckerna har placerats och kan lånas av alla intresserade.

Maria Pitkäkangas valde att skänka böckerna åt Närpes bibliotek, mot ett löfte att de också i fortsättningen satsar på lättläst och att böckerna finns med i bokbussen så de når ut till så många som möjligt.

Flera läsprojekt

På projektets slutseminarium i februari konstaterade Tom Weegar från Centrum för lättläst i Sverige att han blir riktigt nostalgisk då han minns tiderna då de startade upp sin läsombudsverksamhet och han ännu visste namnet på alla läsombud.

I Svenskfinland har vi nu fått tre läsombud, så några problem med att hålla koll på namnen har vi inte ännu. Men projektet gav mersmak och det finns ett stort intresse för att utbilda flera läsombud och utvidga verksam-

heten också hos oss. FDUV kommer därför att ansöka om medel från RAY för ett nytt treårigt läsombudsprojekt med en heltidsanställd projektledare och flera samarbetsparter. Bland annat Kärkulla, Folkhälsans demenskunskapscenter, projektet Äldrecentrum Österbotten, biblioteket i Nykarleby och Svenska Studiecen- tralen har visat intresse för att vara med i projektet.

Vår ansökan understöds också av den finska riksomfattande delega- tionen för lättläst (Selkokeskuksen neuvottelukunta) som är intresserad av att så småningom införa läsombud också på finskt håll.

Just nu är FDUV också med i ett annat projekt kring läsning och lättläst. Projektet Kommunicera lätt (Selkokieli ja vuorovaikutus) drivs av Selkokeskus vid Kehitysvammaliitto. Inom projektet samlas sju läsgrupper regelbundet under nästan två års tid och videofilmas. FDUV deltar i projektet med en läsgrupp som samlas i Borgå inom DUV i Östra Nyland.

I slutet av projektet görs en hand- bok med riktlinjer för hur LL-språk används i muntlig kommunikation samt utbildningsmaterial för läsgruppsledare. LL-Center deltar i utbildningen av projektets läsledare och ansvarar för det svenskspråkiga materialet.

Marie Schelander arbetar som under- sköterska på ett boende för personer med demens i Mölnlycke och har varit läsombud i många år. På seminari- et *Läsning inom omsorgen* berättade hon övertygande om hur läsningen skapar lugn och ro, närhet och stimulans för dem hon vårdar och för henne själv.

Statssekreterare Stefan Johansson från undervisningsministeriet höll öppnings- talet på seminariet *Läsning inom omsorgen*.

Gula Pressen

Möjlighet att ansöka om bidrag, stipendium från

Desirée Grotenfelts fond

Fonden understöder "mindre bemedlade personer med utvecklingsstörning genom att i första hand möjliggöra deltagande i lägerverksamhet och i andra hand möjliggöra deltagande i resor och kurser. Understöd kan även ges för stödpersoner så att personer med utvecklingsstörning kan delta i ovannämnda verksamhet."

En fritt formulerad ansökan kan sändas till

FDUV / Desirée Grotenfelts fond
Vilhelmsbergsgatan 11 C
00500 Helsingfors

Ansökningstider:

1. senast den 20.6.2008 gällande verksamhet på sommaren, resor och läger
2. senast den 15.9.2008 gällande verksamhet under hösten exempelvis FDUV:s studiedagar i Vasa

Till ansökan bör bifogas senaste skatteintyg där det framkommer personens ekonomiska situation.

För ytterligare information kontakta

fritidskoordinator Mailen Murmann
tfn (09) 43 42 36 16, mailen.murmann(a)fduv.fi
verksamhetsledare Lisbeth Hemgård
tfn (09) 43 42 36 11, lisbeth.hemgard(a)fduv.fi

Namntävling

Under de senaste åren har flertalet intresseorganisationer inom handikappsektorn ute i Europa genomfört ett namnbyte. Nu kanske det är tid för FDUV att gå samma väg. Förbundets namn upplevs som gammalmodigt. Dessutom har FDUV:s utökade serviceproduktion medfört att nya grupper av funktionshindrade berörs av den. Förbundskongressen avgör huruvida namnbyte verkligen skall genomföras. Inför förbundskongressen kan flere namnförslag presenteras av styrelsen.

En namntävling utlyses för att få fram namnförslag. De vinnande namnförslagen premieras.

Skicka ditt namnförslag senast 15.9.2008 till FDUV, Vilhelmsbergsgatan 11 C, 00500 Helsingfors eller per e-post: [fduv\(a\)fduv.fi](mailto:fduv(a)fduv.fi) där det framgår namnförslag och dina kontaktuppgifter.

Kommer i höst ...

Barn och unga med koncentrationssvårigheter

Föreläsare: Björn Kadesjö från Sverige
1.10 kl. 9-16, Helsingfors, Folkhälsan, Topeliusgatan 20
2.10 kl. 9-16, Vasa, hotell Silveria, Krutkällarvägen 4
Målgruppen är lärare och övrig skolpersonal i åk 1-9, föräldrar och andra intresserade
Avgift: 75 euro Arrangör: SPERES

Familjehelg på Päiväkumpu i Karislojo 11-12.10.2008

Välkommen att delta i en helg med vila och innehåll.

familjer som har barn med funktionshinder/utvecklingsstörning i åldern 0-8 år. Med familjehelgen vill vi ge möjlighet till diskussion och erfarenhetsutbyten. Till helgen kommer vi också att engagera några föreläsare. Barnen har eget program tillsammans med assistenter. Simning och gemensamma aktiviteter för hela familjen ingår också i programmet.

är 60 euro per förälder och för barnet med funktionshinder 25 euro. Vi fakturerar för högst tre personer/familj.

Planeringen av helgen sker i samarbete med omsorgsbyrån i Helsingfors. Personal från omsorgsbyrån kommer också att delta i helgen. 7-8 familjer ryms med.

Programmet är inte ännu klart men ta gärna :

, tfn (09) 43 42 36 18, e-post: [marita.maenpaa\(a\)fduv.fi](mailto:marita.maenpaa(a)fduv.fi)

, tfn (09) 43 42 36 18, e-post: [elina.sagne\(a\)fduv.fi](mailto:elina.sagne(a)fduv.fi)

Helgen ordnas med understöd av RAY.